

VARSINAIS-SUOMEN HYVINVOINTIALUEEN OMISTAJAOHJAUKSEN PERIAATTEET JA KONSERNIOHJE

Aluevaltuusto 25.1.2023 § 6

Sisällys

Hyvinvointialueen omistajaohjauksen periaatteet.....	2
Konserniohje.....	3
1. Johdanto	3
2. Konserniohjeen tarkoitus ja soveltamisala	4
3. Määritelmät	4
4. Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen	4
5. Konserniohjeen sitovuus.....	4
6. Hyvinvointialueen toimielinten ja viranhaltijoiden tehtävät omistajaohjauksessa	5
7. Konsernin talouden ja investointien suunnittelu ja ohjaus	5
8. Konsernivalvonta ja raportointi	5
9. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen	6
10. Velvollisuus hankkia hyvinvointialueen kanta asiaan ennen päätöksentekoa	7
11. Tytäryhtiöiden hallitusten kokoonpano ja nimittäminen	8
12. Yhteisöille tarjottavat keskitetyt konsernipalvelut ja noudatettavat periaatteet.....	9
13. Yhteisöjen hyvä hallinto- ja johtamistapa.....	9
14. Henkilöstöpolitiikka	11
15. Konsernijohdon läsnäolo- ja puheoikeus yhteisöjen hallituksissa	11
16. Viestintä	11
17. Tietojen antaminen	11
18. Hyvinvointialuekonsernin valmiussuunnittelu ja varautuminen.....	12

Hyvinvointialueen omistajaohjauksen periaatteet

Varsinais-Suomen hyvinvointialueen omistajaohjauksen periaatteet ovat seuraavat:

Varsinais-Suomen hyvinvointialue voi omistaa osakkeita yhtiöistä, joita se tarvitsee palvelujen ja niihin liittyvien tukipalvelujen järjestämisessä. Sidosyksikköyhteisöjen (inhouse) omistaminen on yksi keino organisoida omaa toimintaa yhdessä muiden hankintayksiköiden kanssa tarkoituksenmukaisina kokonaisuuksina. Hyvinvointialue voi perustellusta syystä omistaa myös markkinoilla toimivia yhteisöjä.

Hyvinvointialue arvioi omistuksiaan vaikuttavuuden, tuloksellisuuden, riskienhallinnan ja toiminnan kehittämisen näkökulmista.

Hyvinvointialue päättää ohjauksen ja valvonnan tarpeesta yhteisökohtaisesti perustuen kunkin yhteisön strategiseen tai operatiiviseen rooliin sekä yhteisön toimialan tai liiketoimintaympäristön perusteella.

Hyvinvointialue tarkastelee ja kehittää omistuksiaan aktiivisesti ja pitkäjänteisesti huomioiden hyvinvointialueen strategia ja konsernin kokonaisuuden. Omistuksia hankittaessa tai niistä luovuttaessa huomioidaan tarkoituksenmukaisin palvelujen järjestämistapa sekä omistajaohjauksen tavoitteet kunkin omistuksen osalta.

Hyvinvointialue asettaa tytäryhteisöille sekä yhdessä muiden omistajien kanssa osakkuusyhteisöille ja muille omistuksille tavoitteita palvelutuotannon toteuttamiseksi.

Konserniohje

1. Johdanto

Hyvinvointialuelain (611/2021) 4 §:n 2 momentin mukaan hyvinvointialueen toiminta käsittää hyvinvointialueen ja hyvinvointialuekonsernin toiminnan lisäksi osallistumisen hyvinvointialueiden yhteistoimintaan sekä muun omistukseen, sopimukseen ja rahoittamiseen perustuvan toiminnan. Hyvinvointialueen toimintaan sisältyy hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvien palveluiden tuotanto hyvinvointialuekonserniin kuuluvissa ja muissa yhteisöissä ja säätiöissä.

Hyvinvointialuelain 22 §:n 2 momentin 4 kohdan mukaan aluevaltuusto päättää omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta.

Hyvinvointialuelain 48 §:n mukaan omistajaohjauksella tarkoitetaan toimenpiteitä, joilla hyvinvointialue omistajana tai jäsenenä myötävaikuttaa yhtiön ja muun yhteisön hallintoon ja toimintaan. Omistajaohjaus voi liittyä perustamissopimuksiin, yhtiöjärjestysmääräyksiin, palvelujen tuottamista koskeviin ja muihin sopimuksiin, henkilövalintoihin, ohjeiden antamiseen hyvinvointialuetta eri yhteisöissä edustaville henkilöille, muuhun hyvinvointialueen määräysvallan käyttöön sekä muihin vastaaviin seikkoihin.

Hyvinvointialuelain 49 §:n mukaan omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että hyvinvointialueen tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon hyvinvointialuekonsernin kokonaisuus. Omistajaohjauksella varmistetaan palveluiden yhdenvertainen saatavuus sekä palveluiden laatu, vaikuttavuus ja kustannustehokkuus hyvinvointialueen tytäryhteisöjen toiminnassa. Omistajaohjauksella varmistetaan myös avoimuuden ja viestinnän samoin kuin palvelujen käyttäjien ja hyvinvointialueen asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutuminen. Hyvinvointialueen tytäryhteisön hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus. Konserniohjetta sovelletaan hyvinvointialueen tytäryhteisöjen ja soveltuvin osin osakkuusyhteisöjen omistajaohjaukseen.

Hyvinvointialuelain 49 §:n mukaan konserniohjeessa annetaan tarpeelliset määräykset ainakin:

- 1) hyvinvointialuekonsernin talouden ja investointien suunnittelusta ja ohjauksesta;
- 2) konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestämisestä;
- 3) tiedottamisesta ja hyvinvointialueen luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaamisesta;
- 4) velvollisuudesta hankkia hyvinvointialueen kanta asiaan ennen päätöksentekoa;
- 5) konsernin sisäisistä palveluista;
- 6) hyvinvointialueen tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpanosta ja nimittämisestä;
- 7) hyvinvointialueen tytäryhteisöjen hyvästä hallinto- ja johtamistavasta;
- 8) hyvinvointialuekonsernin valmiussuunnittelusta, varautumisesta ja näiden yhteensovittamisesta hyvinvointialuekonsernissa.

2. Konserniohjeen tarkoitus ja soveltamisala

Konserniohjeen tarkoitus on, että hyvinvointialuekonsernia ja sen toimintaa voidaan johtaa kokonaisuutena yhtenäisin periaattein ja hyvinvointialuekonsernin kokonaisuute huomioon ottaen. Konserniohjeella luodaan yhtenäiset omistajaohjauksen menettelytavat ja pyritään sitouttamaan yhteisöt hyvinvointialuekonsernin yhteisiin tavoitteisiin.

Konserniohjeiden tavoitteena on yhteisöjen ohjauksen yhtenäistäminen, toiminnan läpinäkyvyyden lisääminen, yhteisöstä saatavan tiedon laadun parantaminen ja tiedonkulun tehostaminen.

Hyvinvointialuelain 49 §:n mukaisesti konserniohjetta sovelletaan hyvinvointialueen tytäryhteisöjen ja soveltuvin osin osakkuusyhteisöjen omistajaohjaukseen.

3. Määritelmät

Varsinais-Suomen hyvinvointialueen konserniohjeessa tarkoitetaan:

- 1) konserniohjeella tätä ohjetta
- 2) konsernilla omistus- ja hallintorakennetta, johon kuuluvat
 - a. Varsinais-Suomen hyvinvointialue emoyhteisönä
 - b. tytäryhteisöt
 - c. tytäryhteisöjen tytäryhteisöt
- 3) tytäryhteisöllä hyvinvointialueen kokonaan omistamaa yhtiötä tai sellaista yhtiötä, jossa hyvinvointialueella on määräysvalta (kirjanpitolaki 1 luku 5 §, osakeyhtiölaki 8 luku 12 §) sekä muuta yhteisöä tai säätiötä, jossa hyvinvointialueella on määräysvalta,
- 4) osakkuusyhteisöllä yhteisöä, jossa hyvinvointialueella on 20 - 50 %:n omistusosuus ja enintään puolet osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä (kirjanpitolaki 1 luku 8 §)

4. Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen

Hyvinvointialuelain 22 §:n mukaan aluevaltuusto päättää konserniohjeesta.

Konserniohje käsitellään ja hyväksytään hyvinvointialueen tytäryhteisöjen hallituksessa yhteisöä sitovaksi. Osakkuusyhteisöissä hyvinvointialueen edustajien tulee pyrkiä siihen, että konserniohje käsitellään osakkuusyhteisöjen hallituksessa tiedoksi merkittävänä.

5. Konserniohjeen sitovuus

Konserniohje sitoo yhteisöä, kun yhteisö on kohdassa 4 mainituin tavoin hyväksynyt konserniohjeen yhteisöä sitovaksi.

Konserniohjeeseen perustuvien yksittäisten ohjeiden ollessa ristiriidassa yhteisöä koskevien säännösten, kuten yhteisö- tai kirjanpitolainsäädännön tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa, noudatetaan voimassa olevaa pakottavaa lainsäädäntöä. Yleisesti yhtiön toimintaa ohjaa osakeyhtiölaki, yhtiöjärjestys, osakassopimus ja konserniohje edellä mainituissa

järjestyksessä. Konserniohje ei muuta tytär- ja osakkuusyhteisöjen johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta.

Mikäli yhteisön johto, yhtiökokousedustaja tai muu konserniohjeen saanut katsoo, että hän ei voi noudattaa konserniohjetta lain, yhteisösääntöjen tai yhteisön edun vastaisena, hänen on ilmoitettava asiasta ja aikeestaan jättää noudattamatta konserniohjetta välittömästi kirjallisesti konserniohjeen antaneelle taholle. Ilmoitukseen on sisällytettävä perustelut sille, miksi ilmoittaja pitää ohjetta lain, yhteisösääntöjen tai yhteisön edun vastaisena.

Käyttäessään omistajaohjausta hyvinvointialue ottaa huomioon kutakin yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisön omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteet. Omistajaohjausta ei saa käyttää siten, että päätös tai toimenpide on omiaan tuottamaan yhteisön jollekin omistajalle tai muulle epäoikeutettua etua tai haittaa yhteisön tai yhteisön toisen omistajan kustannuksella (yhdenvertaisuusperiaate).

Toiminnassaan yhteisöjen hallintoelimissä Varsinais-Suomen hyvinvointialueen nimeämien edustajien tulee edellä mainitun osakkaiden yhdenvertaisen kohtelun vaatimuksen asettamin rajoituksin ottaa huomioon hyvinvointialuekonsernin etu.

6. Hyvinvointialueen toimielinten ja viranhaltijoiden tehtävät omistajaohjauksessa

Konsernijohto, konsernijohdon tehtävät sekä toimivalta on määritelty hyvinvointialueen hallintosäännössä.

7. Konsernin talouden ja investointien suunnittelu ja ohjaus

Hyvinvointialuekonsernin taloutta ja investointeja suunnitellaan ja ohjataan yhdessä, jotta konsernin kokonaisuus voidaan varmistaa ja konsernin rajalliset resurssit voidaan käyttää mahdollisimman tehokkaasti hyödyksi.

Investointisuunnitelman osalta tytäryhtiöiden tulee noudattaa hyvinvointialuelain 15 ja 16 §:iä hyvinvointialuekonsernin investoinneista ja rahoituksesta. Hyvinvointialue pyytää yhtiöiltä vuosittain esitykset kunkin seuraavan neljän vuoden investointiesityksiksi.

Aluevaltuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu hyvinvointialuestrategiasta. Tytäryhteisöjen talousarvioiden tulee perustua aluevaltuuston niille asettamiin tavoitteisiin. Tytäryhteisön hallitus vastaa asianmukaisen taloudenhoidon järjestämisestä.

8. Konsernivalvonta ja raportointi

Konsernivalvonnalla tarkoitetaan tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seurantaa, analysointia ja raportointia.

Hyvinvointialuelain 121 §:n mukaan hyvinvointialueen tytäryhteisön on annettava aluehallitukselle hyvinvointialuekonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot.

Yhteisöt raportoivat toimintansa ja taloutensa kehityksestä sekä esittävät arvion toiminnan todennäköisestä kehityksestä ja riskeistä konserni- ja toimitilajaostolle neljännesvuosittain erikseen määriteltävänä ajankohtana kulloinkin annettavien ohjeistuksien mukaan.

Tytäryhteisön tulee toimittaa hyvinvointialuekonsernia koskevaa konsernitilinpäätöstä sekä toiminnan ja talouden seurantaan varten tarpeelliset tiedot erikseen määritettävänä ajankohtana kulloinkin annettavien ohjeistuksien mukaan.

Mikäli yhteisö on julkisista hankinnoista annetussa laissa tarkoitettu sidosyksikkö, yhteisön tulee vuosittaisen raportoinnin ja tilinpäätöksen yhteydessä antaa tieto ulkopuolisen liikevaihdon määrästä viimeisen kolmen tilikauden aikana.

Yhteisön johto raportoi konserni- ja toimitilajaoston kokouksessa erikseen kutsuttuna.

Yhteisön tulee ilmoittaa välittömästi tilapäisestä tai pysyvästä maksukyvyttömyydestä tai sen uhasta.

Yhteisön tulee itse todeta ja ilmoittaa, mitkä konsernijohtolle lähetetyistä materiaaleista sisältävät liikesalaisuuksia tai ovat muulla perusteella salassa pidettäviä. Muuten materiaalit ovat julkisia.

Hyvinvointialuelain mukaan hyvinvointialueen tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko aluevaltuuston tytäryhteisöille asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuneet ja onko konsernin toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Hyvinvointialueella noudatetaan yhtäläistä tilintarkastustapaa. Aluevaltuusto valitsee hallinnon ja talouden tarkastamista varten tilintarkastusyhteisön, jonka on määrättävä vastuunalaiseksi tilintarkastajaksi JHT-tilintarkastaja. Hyvinvointialueen tytäryhteisön tilintarkastajaksi on valittava hyvinvointialueen tilintarkastusyhteisö, jollei tästä poikkeamiseen ole perusteltua tarkastuksen järjestämiseen liittyvää syytä.

9. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Hyvinvointialuelain 22 §:n mukaan aluevaltuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Hallintosäännön mukaan aluehallitus hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat sekä valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti. Hyvinvointialueen riskienhallinnan perusteet ja ohjeet huomioivat myös konserninäkökulman.

Tytäryhteisön hallituksen on huolehdittava siitä, että yhtiössä on toimiva johtamisjärjestelmä ja säännöllinen raportointi, joka on oikeassa suhteessa liiketoiminnan laatuun ja laajuuteen. Yhteisö raportoi toiminnan todennäköisistä riskeistä konserni- ja toimitilajaostolle neljännesvuosittain.

Tytäryhteisön hallituksen tulee huolehtia siitä, että yhteisö noudattaa Varsinais-Suomen hyvinvointialueen aluevaltuuston päättämiä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteita sekä soveltuvin osin sopimushallinnan ohjeita.

Yhteisön hallitus ohjaa, tukee ja valvoo yhteisön sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja sopimushallinnan toteuttamista. Riskienhallinta sisältää riskien tunnistamisen, analysoinnin

ja priorisoinnin, hallinnan toimenpiteiden määrittelyn ja valvonnan sekä tuloksellisuuden arvioinnin. Yhteisöllä tulee olla hallituksen hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeet.

Yhteisön hallitus käsittelee ja hyväksyy osana tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen hyväksymistä selonteot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, havaituista puutteista, merkittävimmistä riskeistä ja kehittämistarpeista. Hallituksen tulee reagoida, mikäli raportointi sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta ei osoita järjestelmän toimeenpanoa ja tuloksellisuutta.

10. Velvollisuus hankkia hyvinvointialueen kanta asiaan ennen päätöksentekoa

Tytäryhteisön ja osakkuusyhteisön on jo valmisteluvaiheessa hankittava omistajan ennakkokäsitys tehdessään päätöstä merkittävästä asiasta. Hyvinvointialueen ennakkokäsityksen hankkiminen on keino ohjata ja valvoa konserniin kuuluvan tytäryhteisön toimintaa ja taloutta. Aktiivinen tiedonantovelvollisuus edellyttää, että tytäryhteisöt tuovat riittävän ajoissa tietoon ne asiat, joihin edellytetään konserniohjausta.

Mikäli tytäryhteisön tai osakkuusyhteisön osakassopimuksessa on sovittu tiettyjen toimenpiteiden edellyttävän osakkaiden käsittelyä osakassopimuksessa määritellyllä tavalla, noudatetaan osakassopimuksen määräyksiä.

Omistajan ennakkokäsitys on hankittava seuraaviin toimenpiteisiin:

- tytäryhteisön perustaminen
- yhteisön toiminta-ajatuksen, toiminnan tai juridisen rakenteen muuttaminen
- asioihin, jotka olennaisilta osin poikkeavat hyvinvointialueen strategiasta ja talousarviossa tytäryhteisöille asetetuista tavoitteista
- yhteisön toiminnan muuttaminen siten, että yhteisö voi menettää hankintalainsäädäntöön tai oikeuskäytäntöön perustuvan sidosyksikköasemansa suhteessa hyvinvointialueeseen
- yhtiöjärjestyksen ja sääntöjen muuttaminen
- toimitusjohtajan valinta ja palkkausjärjestelmä
- pääomarakenteen muuttaminen
- toimintaan nähden merkittävät investoinnit
- varsinaiseen toimintaan kuulumattomat tai siihen vain epäsuorasti liittyvät investoinnit ja niiden rahoitus
- kiinteistö- ja yrityskaupat
- osakkeiden merkintä, mikäli osakkeiden ostamista ja omistamista ei erityisesti annettu yhtiön tehtäväksi
- toimintaan nähden tärkeän omaisuuden tai oikeuksien (ml. immateriaalioikeudet) hankkiminen, myyminen, vuokraaminen, luovuttaminen tai panttaaminen
- merkittävä lainanotto ja -anto sekä vakuuksien, takausten taikka muiden yhtiöitä sitovien merkittävien rahavelvoitteiden antaminen tai niiden ehtojen muuttaminen
- johdannaisinstrumenttien käyttö
- muuhun kuin yhteisön tavanomaiseen toimintaan kuuluvat tai epätavallisin ehdoin tehtävät sopimukset yhtiön ja sen osakkeenomistajan taikka hallituksen jäsenen välillä, kyseisten sopimusten muuttaminen sekä sopimukseen perustuvista oikeuksista luopuminen

- periaatteelliset tai taloudellisesti merkittävät sopimukset ja toiminnan laajakantoiset muutokset, merkittävät henkilöpoliittiset ratkaisut esim. koskien palkkausta, palkkarakennetta ja muita etuuksia
- yhteisössä noudatettavan työehtosopimuksen valinta tai vaihtaminen
- eläkeyhtiön valinta ja vaihtaminen
- yhtiökokoukselle tehtävä voitonjakoehdotus, mikäli se poikkeaa yhtiön noudattamasta tavanomaisesta voitonjakokäytännöstä
- yhteisön omaisuuden luovuttaminen konkurssiin tai selvitystilaan taikka saneerausmenettelyyn hakeutuminen.

Lopullinen päätösvalta ja vastuu ennakkokäsitystä edellyttävästä asiasta on aina yhteisön omalla päätöksentekokelelmällä, vaikka hyvinvointialueen ennakkokäsitys päätettävään asiaan on hankittu ennen yhteisön päätöstä.

Lähtökohtana on, että ennakkokäsitys hankitaan kirjallisesti, riittävään informaatioon perustuen ja riittävän aikaisessa vaiheessa. Ennakkokäsityksen merkittävyyttä arvioidaan muutoksen vaikutuksella yhteisön toimintaan, hyvinvointialueen palvelutuotantoon tai omistajapolitiikan linjauksista poikkeamiseen.

11. Tytäryhtiöiden hallitusten kokoonpano ja nimittäminen

Hyvinvointialueen tytäryhteisön hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden, hallinnon ja liiketoiminnan asiantuntemus. Hallituksen jäsenillä tulee olla taitoa tukea ja kyseenalaistaa toimitusjohtajan toimintaa. Hallituksen jäsenellä tulee olla riittävästi aikaa perehtyä ja sitoutua yhtiön toimintaan ja sen kehittämiseen.

Hallituksen valinnassa noudatetaan tasa-arvolain 4a §:n 3 momentin mukaisesti sukupuolten välistä tasa-arvoa, ellei siitä jouduta perustellusta syystä poikkeamaan.

Hallituksen valinnassa pyritään siihen, että hallituksen kokoonpanossa on riittävää vaihtuvuutta turvaten samalla hallitustyöskentelyn jatkuvuus.

Hallituksilla ei lähtökohtaisesti tule olla varajäsenjärjestelyjä.

Hallituksen jäsenen tulee olla riippumaton hoitaessaan tehtävää. Jäsen ei ole riippumaton jos:

- hänellä on vähäistä suurempi toimeksiantosuhde yhteisöön tai hänellä on ollut tällainen viimeisen vuoden aikana,
- hän kuuluu sellaisen toisen yhteisön toimivaan johtoon tai muuhun päättävään elimeen, jolla on merkittävä kilpailuasema tai asiakkuussuhde toimittajayhteisöön tai
- hän kuuluu toimivaan johtoon sellaisessa yhteisössä, jonka hallituksen jäsen kuuluu toimivaan johtoon ensin tarkoitettussa yhteisössä (ristikkäinen valvontasuhde).

Kaksoisroolien välttämiseksi konsernijohtoon kuuluvan luottamushenkilön tai viranhaltijan ei tule pääsääntöisesti kuulua hyvinvointialueen omistuksessa olevien yhteisöjen toimielimiin.

Jäsen ehdokkaiden asiantuntemuksen ja kokemuksen arvioimiseksi jäsen ehdokkaiden on toimitettava hyvinvointialueelle ansioluettelonsa.

Hallituksen jäsenten on annettava suostumus tehtävään.

Yhteisön on toimintakertomuksessaan ilmoitettava tilikauden aikana pidettyjen hallituksen kokousten lukumäärä ja jäsenten osallistuminen hallituksen kokouksiin.

Hallituksen puheenjohtajaksi valittavan henkilön tulee olla pätevyydeltään ja osaamiseltaan kyvykäs vastaamaan hallitustyöskentelystä, sen arvioinnista ja kehittämisestä.

Hallituksen puheenjohtaja huolehtii hallituksen työskentelyn arvioinnista sekä informoi hyvissä ajoin hyvinvointialueen konsernijohtoa arvioinnin tuloksista ja hallituksen kokoonpanon muutostarpeesta.

Hallitusta koskevaa konserniohjeen kohtaa noudatetaan lähtökohtaisesti myös Varsinais-Suomen hyvinvointialueen osakkuusyhteisöjen tai muun toimielimen jäsenten nimeämiseen sekä jäsenten nimeämiseen kaikkien sellaisten yhteisöjen hallitukseen tai muuhun toimielimeen, johon hyvinvointialueella on oikeus nimetä jäseniä.

Konserni- ja toimitilajaosto voi määrätä tytäryhtiölle hallituksen kokouksen sihteerin.

12. Yhteisöille tarjottavat keskitetyt konsernipalvelut ja noudatettavat periaatteet

Lähtökohtana on, että tytäryhteisöt hyödyntävät ensisijaisesti hyvinvointialuekonsernin omia tukipalveluita. Siltä osin kuin tytäryhteisöjen tarvitsemia tukipalveluja ei ole hyvinvointialueen sisältä saatavissa tai kun niiden käyttöä ei ole arvioitu tarkoituksenmukaiseksi yhdessä omistajaohjauksen kanssa, yhteisöt hankkivat palvelut ulkopuolisilta palveluntuottajilta.

13. Yhteisöjen hyvä hallinto- ja johtamistapa

Tytär- ja osakkuusyhteisöjen johtamis- ja hallintokäytännöillä tulee varmistaa, että yhteisössä toteutuvat terveet liikeperiaatteet, riittävä avoimuus, taloustietojen oikeellisuus, asianmukainen sisäinen valvonta ja riskienhallinta ja että hyvinvointialueen omistuksia hoidetaan tarkoituksenmukaisesti, luotettavasti ja tehokkaasti hyvinvointialuekonsernin kokonaisuutena turvaten.

Hallituksen puheenjohtaja

Hallituksen puheenjohtajan tehtävänä on osakeyhtiölain tai muun organisaatiota koskevan erityislainsäädännön mukaisten tehtävien lisäksi huolehtia siitä, että hallitus toimii hyvän hallintotavan, hyvinvointialuestrategian, palvelustrategian ja yhteisölle asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Toimitusjohtaja

Hallitus nimittää ja erottaa toimitusjohtajan. Toimitusjohtajan kanssa tehdään kirjallinen johtajasopimus, jonka hallitus hyväksyy.

Toimitusjohtajan tulee pyytää hallituksen lupa sivutoimen pitämiseen sekä ilmoittaa sidonnaisuudet ja omistukset muissa yhteisöissä, mikäli näillä on merkitystä tehtävien hoitamisen kannalta.

Toimitusjohtaja ei saa toimia hallituksen jäsenenä. Toimitusjohtaja osallistuu yhtiökokouksiin.

Kokousten dokumentointi ja yhteisöä koskevien dokumenttien säilyttäminen

Hallituksen ja yhtiökokouksen pöytäkirjat liitteineen on allekirjoitettava, numeroitava ja säilytettävä luotettavalla tavalla.

Mikäli tehdään päätöksiä, jotka ovat toiminnallisesti tai taloudellisesti merkittäviä tai sisältävät riskejä, päätöksen perusteluiden kirjaamiseen ja taustaselvitysten dokumentointiin tulee kiinnittää erityistä huomioita.

Palkkiot

Tytäryhtiöiden hallituksen jäsenten palkkiot määrätään yhtiökokouksessa tai säätiöiden osalta hallituksen kokouksessa konserni- ja toimitilajaoston päättämällä tavalla. Jaoston harkinnan mukaan kokouspalkkioiden lisäksi voidaan maksaa vuosipalkkioita.

Yhteisöjen raportointi

Hallituksen on hyväksyttävä yhteisölle raportointimalli, joka tuottaa yhteisön toiminnan laajuuteen nähden hallitukselle riittävää tietoa yhteisön toiminnasta ja taloudesta.

Lahjonnan vastaiset periaatteet

Hallitus vastaa siitä, että yhteisössä noudatetaan hyvää liiketapaa. Yhteisössä tulee noudattaa kansainvälisesti hyväksytyjä lahjonnanvastaisia periaatteita sekä soveltuvin osin Suomen Kuntaliiton suositusta henkilöstölle ja luottamushenkilöille tarjottavien etuuksien hyväksymisestä.

Vaitiolovelvollisuus ja asiakirjasalaisuus

Yhteisön hallituksen jäsen, toimitusjohtaja, konsernijohtoon kuuluva (ml. asianomaiset luottamushenkilöt) tai hyvinvointialueeseen palvelussuhteessa oleva henkilö ei saa paljastaa ulkopuoliselle yhteisön liikesalaisuuteen kuuluvaa asiaa. Yhteisössä saatua salassa pidettävää tietoa ei saa käyttää yhtiön tai kolmannen osapuolen vahingoksi tai hyödyksi.

Yhteisön hyvinvointialueelle toimittamien asiakirjojen julkisuus määräytyy viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain nojalla. Mikäli toimitetut asiakirjat sisältävät salassa pidettäviä tietoja, yhteisön on selvästi merkittävä asiakirjoihin salassapito sekä sen julkisuuslain mukainen peruste. Julkisuuslain mukaan asiakirjan julkisuutta koskevan asian päättää kuitenkin se viranomainen, jolle asiakirja on toimitettu.

Vastuuvakuutukset

Yhteisöllä on oikeus ottaa vastuuvakuutus hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle, mikäli se on riskeiltä suojautumisen kannalta perusteltua.

Poliittisen toiminnan tukeminen

Tytäryhteisöt eivät saa osallistua poliittisen toiminnan tukemiseen suorilla taikka epäsuorilla toimenpiteillä.

14. Henkilöstöpolitiikka

Hyvinvointialuekonsernin tytäryhteisöt noudattavat toiminnassaan soveltuvin osin hyvinvointialueen henkilöstöpolitiikan periaatteita. Hyvän työnantajapolitiikan varmistamiseksi yhteisön johdon tulee käydä aktiivista keskustelua konsernijohdon kanssa.

15. Konsernijohdon läsnäolo- ja puheoikeus yhteisöjen hallituksissa

Hyvinvointialuejohtajalla on puhe- ja läsnäolo-oikeus hyvinvointialueen määräysvallassa olevien yhtiöiden ja säätiöiden hallitusten kokouksissa. Osallistuessaan kokoukseen hyvinvointialuejohtajalla on vastaava vaitiolo- ja salassapitovelvollisuus hallituksen kokouksista kuin hallituksen varsinaisilla jäsenillä.

16. Viestintä

Tytäryhteisöjen tulee tiedottaa toiminnastaan yhteistyössä konsernijohdon ja hyvinvointialueen viestinnästä vastaavien henkilöiden kanssa.

Tytäryhteisöjen viestinnässä on käytettävä asiallista, selkeää ja ymmärrettävää kieltä ja otettava huomioon hyvinvointialueen kaksikielisyys ja hyvinvointialueen eri asukasryhmien tarpeet. Viestinnässä on käytettävä esteettömiä ja saavutettavia menetelmiä.

Tytäryhteisön on verkkoviestinnässään huolehdittava, ettei salassa pidettäviä tietoja viedä yleiseen tietoverkkoon ja että yksityiselämän ja henkilötietojen suoja viestinnässä toteutuu.

Viestinnän on oltava avointa, aktiivista ja julkisuuslain mukaista. Viestinnässä on otettava huomioon yhteisön toimiala, asiakkaat, sidosryhmät, yhteisön toiminnan luonne ja yhteisön asema.

Tytäryhteisöjen tulee neuvotella hyvinvointialueen kanssa ennen olennaisten muutosten tekemistä brändiin tai ilmeeseen. Hyvinvointialue voi tarvittaessa antaa tytäryhteisöille ohjausta viestinnän käytännöistä.

17. Tietojen antaminen

A) Hyvinvointialueen konsernijohdon ja sisäisen tarkastuksen tiedonsaantioikeus

Yhteisöjen tulee toimittaa Varsinais-Suomen hyvinvointialueen konsernijohdolle ja sisäiselle tarkastukselle näiden pyytämät tiedot.

Varsinais-Suomen hyvinvointialueen hallintosäännön mukaan sisäisellä tarkastuksella on oikeus saada salassapitoa koskevien säädösten estämättä viivytyksettä kaikki tarkastuksessa tarvittavat tiedot ja aineisto sekä kuulla tarvittavia henkilöitä. Sisäisellä tarkastuksella tarkoitetaan hyvinvointialuejohtajan tai aluehallituksen toimeksiannosta tapahtuvaa tarkastusta. Sisäinen tarkastus voi tehdä aloitteita ja esityksiä tarkastuslautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen tarkastuksen sekä Valtiontalouden tarkastusviraston tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tytäryhteisöjen tulee huolehtia siitä, että konsernijohdolle toimitetaan seuraavat yhteisöä koskevat asiakirjat:

- Hallituksen työjärjestys
- Kaupparekisteriote
- Osakasluettelo
- Osakassopimus
- Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan ohjeet
- Tilinpäätös
- Toimitusjohtajasopimus
- Yhteisön strategia
- Yhtiöjärjestys/säätiön säännöt

Yhteisön tulee ilmoittaa, jos se katsoo joidenkin tietojen kuuluvan liikesalaisuuden piiriin.

B) Hyvinvointialueen luottamushenkilöiden tiedonsaantioikeus

Hyvinvointialueen luottamushenkilöllä on oikeus saada hyvinvointialueen konsernijohdolta konsernijohdon hallussa olevia hyvinvointialueen tytäryhteisöjen toimintaa koskevia tietoja, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

Luottamushenkilö ei saa luovuttaa tietojensaantioikeuden nojalla saamia tietoja eteenpäin, koska tiedot on tarkoitettu vain hänelle henkilökohtaisesti luottamustehtävän hoitamista varten.

C) Tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajan tiedonsaantioikeus

Hyvinvointialuelain mukaan tarkastuslautakunnalla on salassapitoa koskevien säännösten estämättä oikeus saada hyvinvointialueen viranomaisilta ne tiedot ja nähtävikseen ne asiakirjat, joita se pitää tarpeellisina arviointitehtävän hoitamiseksi.

Tarkastuslautakunta voi kutsua tytäryhteisön toimielimen jäsenen sekä niiden palveluksessa olevan henkilön kuultavaksi.

Lautakunnalla on oikeus saada tietoja edellä mainittujen yhteisöjen toiminnasta ja taloudesta sen arvioimiseksi, ovatko aluevaltuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet hyvinvointialuekonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla

Hyvinvointialuelain mukaan tilintarkastajalla on salassapitoa koskevien säännösten estämättä oikeus saada hyvinvointialueen viranomaisilta ja hyvinvointialuekonserniin kuuluvilta yhteisöiltä ja säätiöiltä ne tiedot ja nähtävikseen ne asiakirjat, joita se pitää tarpeellisina tehtävänsä hoitamiseksi.

18. Hyvinvointialuekonsernin valmiussuunnittelu ja varautuminen

Varautumisesta häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin säädetään hyvinvointialuelain 150 §:ssä.

Yhteisöjen tulee varautua mahdollisiin häiriötilanteisiin sekä poikkeusoloihin ja laatia vähintään lain sekä omistajan edellyttämät kirjalliset suunnitelmat toiminnan jatkuvuuden ja turvallisuuden varmistamiseksi. Tytäryhtiöiden valmiussuunnitelmat tulee yhteensovittaa

hyvinvointialueen valmiussuunnitelman kanssa. Varautumisessa tulee huomioida myös sopimuksellinen varautuminen.